

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС

УЛААНБААТАР

2019

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙ ОРЧИН

1990-2005

Чөлөөт бүс

Тохирсон хууль байхгүй

1. 1991- гадаад хөрөнгө оруулалтын хууль
2. 1991.02 сар- “Гадаад эдийн засгийг чөлөөтэй болгох хууль” тухай ОХУ-ын ерөнхийлөгчийн тушаал
3. 1992.01 сар- “Татварын системн тухай” хууль

Бодлого: худалдаа, тээвэрлэлт, үйлдвэрлэл

Free economic zone- Свободная экономическая зона

2005-одоо үе

Эдийн засгийн онцгой бүс

2005.07.22- ОХУ-ЫН
Эдийн засгийн
онцгой бүсийн тухай
хууль батлагдсан

Бодлого: Үйлдвэр, техник-технологи, аялал жуулчлалын талаар бодлого явуулна.

Special economic zone-Особые экономические зоны

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС

2005.07.22-”ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС”-ийн тухай Холбооны №116 тоот хууль батлагдаж, ОХУ-ын ЭЗОБ-үүд хөгжиж эхэлсэн.

Хуулийн зорилго: Боловсруулах болон өндөр технологийн салбарын эдийн засгийг хөгжүүлэх, аялал жуулчлал, рашаан-сувилалын орчин, боомт болон тээвэрлэлтын дэд бүтцийг хөгжүүлэх, шинэ төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, технологийн судалгаа үйлдвэрлэл, шинэ технологийг эдийн засагт нэвтрүүлэх

Хууль гарснаар:

Системтэйгээр хөгжиж эхэлсэн: 2005 оноос дэлхийн шилдэг томоохон компаниуд ОХУ-ын ЭЗОБ-д хөрөнгө оруулагчаар орж эхэлсэн.

Бүсүүдэд тохирсон ТАТВАРЫН БОЛОН ГААЛИЙН ТУСГАЙ ДЭГЛЭМИЙН талаар хуульчилж өгснөөр 2005 оноос хойш 33 чөлөөт бүс бий болж , гадаадын 29 улсын болон дотоодын хөрөнгө оруулагч нартай болсон .

Хувийн хөрөнгө оруулалт нэмэгдэх нөхцөл бүрдсэн: Хөрөнгө оруулагчдын тоо нэмэгдэж, чөлөөт бүсүүдэд хувийн хөрөнгө оруулсан компаниудын нийт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 177.6 тэрбум рубльд хүрсэн.

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС

2006 онд ЗГ-аас РосОЭЗ /Оросын эдийн засгийн чөлөөт бүс ХК/ засгийн газрын компанийг байгуулж, чөлөөт бүсийн удирдлагын системийг бий болгосон

“ЭЗОБ” ХК нь Эдийн засгийн тусгай бүсүүдийг удирдах дээд байгууллага. 100 % улсын эзэмшлийн компани.

2 ЗОРИЛГО:

- Олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвар бүхий үйлчилгээ, бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, технологийг бүсэд бий болгох
- ОХУ-ын эдийн засгийн хөгжилд шаардлагатай өндөр мэдлэгтэй гадаадын компаниудыг бүсэд оруулах. Үйлдвэрлэлийн тэргүүний технологийг ОХУ-д нэвтрүүлэх, нутагшуулах.

"РосОЭЗ" ХК-ны тэргүүнийг ЭЗХЯ-ны сайд томилдог. “РосОЭЗ” ХК нь томоохон улсын компаниуд болох Ростехнологи, Рособоронэкспорт, Роснефть зэрэг засгийн газрын компаниудтай хамтран ажилладаг.

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС

Үйлдвэрлэлийн бүс-4

Техник, технологи
дамжуулах-4

Аялал жуулчлалын
бүс-4

Боомт, Логистикийн
бүс - 1

ОХУ-ын ЭЗОБ-ын тодорхойлолт:

ОХУ-ын эдийн засгийн чухал салбаруудад дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалагчдыг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн хөгжлийг төвлөрүүлэхэд зориулагдсан онцгой эрх зүйн орчин, эдийн засгийн хөнгөлөлттэй улсын нутаг дэвсгэрийн онцгой дэглэмтэй тусгай хэсгийг хэлнэ.

Төрөл	2012	2015	2016
ҮБ	4	6	4
ТТДБ	4	5	4
АЖБ	14	4	3 /+6/
БЛБ	3	2	1
Нийт	25	17	9 /+6/

Хойд Кавказын Холбооны
тойргийн 6 ЭЗОБ орсон.

ОХУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС

4

Үйлдвэрлэлийн бүс

13

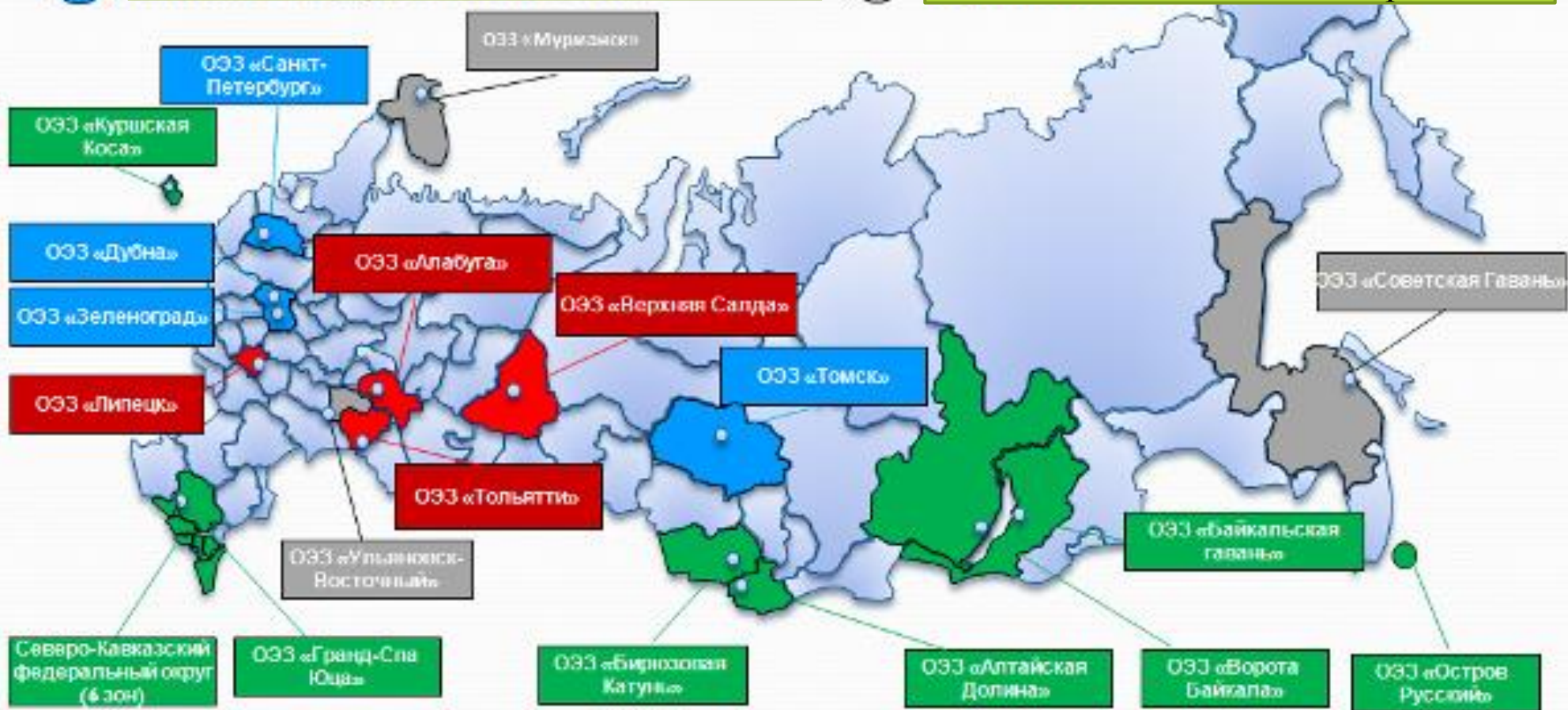
Аялал жуулчлалын бүс

4

Техник, технологи дамжуулах бүс

3

Боомт, логикийн бүс

ХӨНГӨЛӨЛТ, ЧӨЛӨӨЛӨЛТ

ХӨНГӨЛӨЛТ, ТАТВАР	ЭДИЙН ЗАСГИЙН ОНЦГОЙ БҮС				ОХУ-ын нутаг дэвсгэрт
	ҮБ	ТТДБ	БЛБ	АЖБ	
<u>Орлогын албан татвар</u> Холбооны төсөвт	2%	0% , 5 жил	2%	0%-10 жил	2%
Бүс нутгийн төсөвт	0-13,5%	0-13,5%	0-13,5%	0-13,5%	18%
<u>Эд хөрөнгийн татвар</u>	0%, 10 жил	0%, 10 жил	0%, 10 жил	0%, 10 жил	2,2%
<u>Газрын татвар</u>	0%, 5 жил	0%, 5 жил	0%, 5 жил	0%, 5 жил	1,5%
<u>Тээврийн татвар</u> (1 морины хүч = 1 руб)	0%, 10 жил	0% , 10 жил	0%, 10 жил	0%, 10 жил	10-150
<u>Чөлөөт гаалийн бүс</u>	+	+	+	-	-
<u>Бэлэн дэд бүтэц</u>	+	+	+	+	-

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БҮС

Моглино ҮБ: 215 га

• 5 байнгын оршин суугч

• Хөгжүүлэх салбар: Төмөр зам, автомашин, цахилгаан бараа, ХАА-н тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл

• 2012.07.19-ны өдөр байгуулагдсан

Тольятти ҮБ: 660 га.

17 байнгын оршин суугч

Хөрөнгө оруулалт: 44 сая ам.доллар

Салбар: Автомашин, барилгын материал, нефть химийн үйлдвэрлэл
2010.08.12-ны өдөр байгуулагдсан

Титановая долина ҮБ: 584,4 га

• 9 байнгын оршин суугч

• Хөрөнгө оруулалт: 13 сая ам.доллар

• Салбар: Онгоц, машин, эм, химийн үйлдвэрлэл

• 2010.12.16-ны өдөр байгуулагдсан

Калуга ҮБ: 1042 га

Дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт.

Хөгжүүлэх салбар:

автомашин, мод, модон бүтээгдэхүүн, хөдөлгүүрийн эд анги үйлдвэрлэл
2012.12.28

Липецк ҮБ: 1024 га.

23 байнгын оршин суугч.

Хөрөнгө оруулалт:

1,845 тэрбум ам.доллар

Салбар: Цахилгаан машин, автомашин, хими, барилгын материалын үйлдвэрлэл,
2005.12.21

Алабуга

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БҮС

- ▶ Үйлдвэрлэлийн бүс /ҮБ/: ОХУ-ын үйлдвэрлэл явуулахад тохирсон нөхцөл, эдийн засгийн хөгжил сайтай, тээвэрлэлтийн дэд бүтэц хөгжсөн, байгалийн эрдэс баялаг ихтэй болон нарийн мэргэшсэн ажиллах хүчний нөөцтэй муж нутгуудад байрлаж байна
- ▶ **Зорилго: Олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвартай бараа, бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх**
- ▶ ҮБ-д дэлхийн нэртэй томоохон Ford, General Motors, Yokohama, Novartis, Nokia Siemens Networks, Rockwool, Array , 3М зэрэг компаниуд байнгын оршин суугчын эрх авсан байна. Жишээ нь:
- ▶ 2010 онд “Липецк” ҮБ-д байгуулагдсан “Бекарт Липецк” үйлдвэр 2012 онд корд метал /ган тороос/ үйлдвэрлэлтээр ОХУ-д тэргүүн байранд орж байсан ба бүтээгдэхүүнээ Орос, Украин болон Европын Холбооны зах зээлд нийлүүлж байна.
- ▶ Титановая долина ҮБ-д АНУ-ын Boeing корпораци Оросын титан үйлдвэрлэлийн корпораци «ВСМПО-Ависма»-тай хамтран Ural Boeing Manufacturing (UBM) компанийг байгуулан Боинг 787 Dreamliner иргэний нисэх онгоцны титан хэв, зарим эд ангийг үйлдвэрлэж байна
- ▶ ҮБ-ийн байнгын оршин суугч компаниуд олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвартай бараа, бүтээгдэхүүнүүдийг үйлдвэрлэж байгаа бөгөөд “РосОЭЗ” ХК-ний мэдээлж байгаагаар 2013 онд үйлдвэрлэлийн бүсийн нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн хэмжээ 3,0 орчим тэрбум ам.долларт хүрчээ
- ▶ ОХУ-ын ЭЗХЯ-ны тооцоогоор үйлдвэрлэлийн бүсүүдэд үзүүлж буй хөнгөлөлт, дэмжлэгийн үр дүнд бүтээгдэхүүний зардал 30 хувь буурч, бизнесийн хөгжил, улмаар хэрэглэгчдэд очих барааны үнэ буурч байна гэж үзэж байна
- ▶ “Алубуга” ҮБ-д автомашин, тоног төхөөрөмжийн үйлдвэрлэлийг төвлөрүүлэн хөгжүүлэх стратегитай төлөвлөгөөтэй байна
- ▶ Тусгай бүсийн хөнгөлөлт эдэлж буй үйлдвэрүүд, бүсэд орж чадаагүй үйлдвэрлэлүүдийн зах зээлийг булаах сөрөг үр дагавар гарах сул тал ажиглагдаж байна.

ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИ ДАМЖУУЛАХ БҮС

Дубна ТТДБ: 187,7 га.
Үйл ажиллагаа эхэлсэн
90 байнгын оршин суугч
Хөрөнгө оруулалт: 701 сая ам.доллар
Хөгжүүлэх салбар: Нано, Био, цөм,
мэдээллийн холбооны технологи
2005.12.21.

Санкт-Петербург ТТДБ: 129,4 га
•42 байнгын оршин суугч
•Хөрөнгө оруулалт: 988 сая ам.доллар.
•Хөгжүүлэх салбар: мэдээлэл холбоо, эм үйлдвэрлэл,
эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмж
•2005.12.21

Зеленоград ТТДБ: 146га.
40 байнгын оршин суугч
Хөрөнгө оруулалт: 3,276 их
наяд ам.доллар
Хөгжүүлэх салбар: бичил,
нано электроник, органик
электроник, цахилгаан
хэмнэх технологи, мэдээлэл
холбооны технологи
2005.12.21

Томск ТТДБ: 207 га
•67 байнгын оршин суугч
•Хөрөнгө оруулалт: 497 сая ам.доллар.
•Хөгжүүлэх салбар: холбооны тоног
төхөөрөмж, эрүүл мэндийн техник,
технологи, цахилгаан бараа,
мэдээллийн технологи
•2005.12.21

Иннополис ТТДБ: 294 га
•Дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт
•Хөгжүүлэх салбар: Нано, био технологи
•2012.11.01

ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИ ДАМЖУУЛАХ БҮС

- ▶ Шинжлэх ухаан техникийн өндөр чадавхтай томоохон шинжлэх ухаан техникийн төвүүдийг тусгай бүс болгосон.
- ▶ Өндөр технологийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, мэдээллийн технологи, робот судалгаа шинжэлгээ, туршилт зохион бүтээх чиглэлийн үйл ажиллагаа явуулж байна
- ▶ ОХУ-д өндөр технологийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, судалгаа шинжилгээ, туршилт зохион бүтээх салбарын эрэлт нэмэгдэж байна
- ▶ ТТДБ-үүд хөгжлийн хурдацаараа ҮБ-г гүйцэхгүй байна. ТТДБ-ийн гишүүдэд 350 гаруй дэлхийн тэргүүлэгч компаниуд ашигладаг зохион бүтээх патентыг /Boeing, Airbus, Apple, Phillips, Samsung, IBM, NVidia/ ашиглах боломжтой болсон нь үйлдвэрлэлийн бүсийн гишүүд эдгээр патентыг ашиглаж дэлхийн томоохон брендүүдийг өөрийн орондоо үйлдвэрлэх боломж нь нээгдэж байна.
- ▶ Техник, технологийг дамжуулах бүсүүдийг шинжлэх ухаан, техник, технологийн гадаадын компаниудтай хамтран ажиллах, шинэ технологийг бий болгох, нутагшуулах, үйлдвэрлэлийн ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор байгуулсан бөгөөд “РосОЭЗ” ХК-ны ерөнхий захирал В.В.Милявскийн хэлснээр одоогийн байдлаар үр өгөөжийг одоогоор өгөөгүй байна

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БҮС

Бирюзовая катунь: 3326 га
17 байнгын оршин суугч
Хөгжүүлэх салбар: Зочид буудал,
аялал, спортын аялал жуулчлалын
үйлчилгээ
2007.02.03

Байкальская гавань : 3613 га
•12 байнгын оршин суугч
•Хөгжүүлэх салбар: эрүүл мэнд, цана,
амралтын үйлчилгээ
•2007.02.03

Долина Алтай: 857 га
•5 байнгын оршин суугч
•Хөгжүүлэх салбар: экологи, түүх
дурсгал, эрүүл мэнд, экстрем аялал
жуулчлалын
•2007.02.03

Ворота байкал АЖБ: 2347 га
•6 байнгын оршин суугч
•Хөгжүүлэх салбар: аялал жуулчлал,
спорт, эмчилгээ, эрүүл мэндийн
үйлчилгээ
•2007.02.03

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БҮС

- ▶ АЖБ-ийг ЗГ-аас Алтай, Буриад, Эрхүү, Хабаровын хязгаарын бүс нутгуудийг хөгжүүлэх, хоцрогдлыг арилгах зорилгоор улсаас ихээхэн дэмжиж байгаа боловч амжилт олж чадахгүй байна. Энэ нь Египт, Турк, Испанийн аялал жуулчлалын салбартай харьцуулахад өрсөлдөх чадвар муу, нөгөө талаас орон зайн хувьд алслагдмал, Алтай, Байгалийн муж нутгуудын дэд бүтэц болон тээврийн хөгжил муутай холбоотой.

Жишээ нь: хүн Москвагаас Турк орох нь Москвагаас Байгаль орохоос хямд болдог байна

- ▶ Орчин үеийн аялал жуулчлалын цогцолборыг ажиллуулах чиглэлд мэргэшсэн мэргэжилтнүүд байхгүйн улмаас гадны өндөр мэргэшсэн боловсон хүчинг хөлслөн ажилуулж байна
- ▶ Калининград “Куршская коса” болон Краснодарын “Новая Анапа” АЖБ-үүдэд хөрөнгө оруулагч гишүүн байхгүй гэдэг шалтгаанаар хаасан боловч үнэн хэрэгтээ Холбооны болон Мужийн хууль эрх зүйн актуудын хүрээнд хөрөнгө оруулагч болон орон нутгийн захиргааны байгууллагууд газрын асуудлаар хамтран ажиллаж чадахгүй байснаас болсон байна

БООМТ, ЛОГИСТИКИЙН БҮС

- ▶ БЛБ-ийн хөгжил муу байна. “Ульяновск” бүсэд хагас жилийн хэлэлцээрийн үр дүнд цөөхөн гишүүдийг олсон бол Хабаровск, “Советская Гавань” тээвэр ложистикийн бүсэд хөрөнгө оруулагч гишүүн олдохгүй байна. Мурманскийн бүс нь хөрөнгө оруулагч байхгүй улмаас хаагдсан.

Ульяновск БЛБ: 324,7 га

- Нисэх буудал
- 5 байнын оршин суугч
- Үйл ажиллагааны чиглэл: онгоцны засвар үйлчилгээ, угсралт, үйлдвэрлэл, логистик, тоног төхөөрөмж ханган нийлүүлэх
- 2009.12.30

Советская гавань: 290 га

- Байнгын оршин суугч байхгүй
- Боомтын логистик, усан онгоц засвар, үйлчилгээ, үйлдвэрлэл
- 2009.12.31

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА